

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА
ИЗЈУТРА

Стан редакције и администрације
Краља Александра 12.
Телефон 1591.

ДИРЕКТОР
Бранко Стојановић

ПИЈЕМО НТ

Оснивач: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

ПРЕПЛАТА
за Србију и Бугарску
код уредништва: год. 16 дин.
на поштама:
Месечно 1 дин.
За иностранство код уредништва:
На годину 30 франка у злату
на пола год. 15 фр. тромесечно
750 фр. у злату.
УРЕДНИК
Коста М. Луковић

Пораз Аустријанаца под Београдом

— Тродневне борбе на Ади Циганлији —

Београд, 14. септембра

Док је командант земунских трупа, генерал-мајор Густав Голија тражио предају Београда, докле су његове трупе на Ади Циганлији којима је издата наредба да заузму Београд трепеле поразом. Покушај Аустријанаца да пређу Саву после тродневне борбе био је одбијен са страховитим губицима. Аустријским официјерима и подофицијерима није могла улити храброст ни она наредба команданта земунских трупа која се може сматрати као најскандалознија у историји ратовања, какву никада није ни један командант издао својим трупама.

Пошто је наша војска морала напустити Срем због врло важних стратешких разлога, непријатељ се из паничног бегства вратио после неколико дана и већ 3. и 4. септембра могле су се приметити његове патроле на бежанским положајима. У току 5., 6. и 7. септембра аустријске трупе приближиле су се положајима према Ади Циганлији, а на дан 8. септембра њихове трупе примећене су да се приближују савској обали. Истог дана око подне наше предстраже биле су нападне, али је напад био успешно одбијен. Напад је обновљен истог дана у вече али је и он остао без успеха.

9 септембра у уторак изјутра око 8 сати непријатељ је извршио снажан напад на мостобран. Борба је трајала до после подне и непријатељ је одбијен са врло великим губицима. У овој борби погинуо је командант 32. пука. Приликом овог напада непријатељ је спремио шестора кола, упрегао најбоље коње што их је могао имати, поплашене упутио на наше шанчеве и у исто време извршио јуриш. Наши војници са бомбама одбили су непријатељски јуриш и непријатељ се повукао у потпуном нeredу.

Поред овог јуриша непријатељ је истог дана изјутра пребацио неколико одељења на наша слабија одељења која су се повукла. Напад непријатељски био је и овога пута одбијен пушчаном и митралеском ватром и непријатељ натеран у бегство. Поред великог броја рањених и погинулих војника у овом нападу погинули су: мајор, Арпад и поручник Грифц, обадвојица из 32 пука.

Према исказима заробљеника у јуришу и нападима 9 септембра пре подне учествовао је део 32 пук.

Истог дана око 2 сата после подне, непријатељ је извршио слабији напад на мостобран. Овај напад извршен је да би се сакрила намера његовог преласка што већим делом на Аду Циганлију.

Наша одбрана Аде добивши појачање предузела је офанзиву, извршила напад, који је приморао непријатеља да се повуче до мостобрана. У моменту кад су се наши приближили мостобрану, непријатељ је направио испад са читавим баталјоном из мостобрана. Тада је одпочела борба која је трајала све до саме ноћи; непријатељ је мислио да је успех на његовој страни, и већ су се чули узвици с њихове стране који су позивали нашег команданта на предају. Наши су официјери и војници и овога пута показали храброст каква се могла само очекивати. У овој борби погинуо је наш резервни пешадиски поручник Зоран Продановић.

Борба је прекинута у саму ноћ, а настављена одмах сутра дан.

11. септембра непријатељ је отпочео напад у 10 часова пре подне. Напад је био врло јак. Дочекан с фронта из утврђене линије и исто тако подухваћен бојном митралеском и пушчаном ватром, око 11 сати непријатељско десно крило било је збуњено и набачено њиховом левом крилу, које је напредовало кроз пошумљени терен.

Око 12 сати непријатељ је извршио један снажан јуриш на сто корака, али је од наших војника одбијен бомбама и у 12 сати и 10 минута непријатељ се повукао гоњен пешачком и артиљерском ватром. У овоме јуришу непријатељ је имао стра-

ховите губитке.

Том приликом погинуо је потпуковник Август Шмит, који се био приближио нашим шанчевима на 40 корака. Код погинулог потпуковника нађена је наредба генерал-мајора Голија, у којој се саопштава: „да од Оршаве до Београда нема ни један пук српске војске, да је дух српске војске сасвим ослабљен и да наша војска није ни за какву акцију итд. На крају наредбе скреће се пажња свима официјерима, подофицијерима и војницима да ће се заслуге праведно ценити и награђивати.“

После подне око 2 сата непријатељ је успео да се поново концентрише и да изврши напад, али је био одбијен, као и у свим ранијим нападима да заузме Аду.

У шест часова у вече тек што се ноћ почела сплутати одпочела је с непријатељске стране паљба, напад је отпочео, али он је био слабији од свих ранијих напада, по њему се приметило да је непријатељ у очајању и да му је то последњи напор, кога чини да заузме положаје на Ади Циганлији и ко зна где је помишљао да се заустави.

И овај напад непријатељски био је одбијен и он је остао без успеха као и сви ранији.

Ноћу између 10. и 11. септембра непријатељ видећи да је извршио осам напада са огромним губицима, али без успеха, напустио је своје положаје и удаљио се сасвим напуштајући своје положаје. Непријатељ је извршио повлачење у потпуном нeredу и паничном бегству. То се нарочито дало приметити по разбацаним чамцима и осталом материјалу кога је непријатељ оставио на положајима.

У овој борби непријатељ је имао необично велике губитке.

Кад се има у виду и то да су њихове трупе бројно биле неколико пута јаче од наших, онда је јасно да је и ова борба на Ади још један доказ да је наш војник по квалитету куд и камо одмакао од аустријског војника

М. Н.

Из скорје прошлости Виљемова маштања.

Цар Виљем је Екхаршту, немачком посланику у Мексику

аре његовог поласка на место одређена рекао ово:

— Наша ће се армија борити до последњег човека. Ми морамо узети Париз и уништити француску армију. Ми не желимо да освојимо Француску и да је оставимо за собом, али хоћемо да за свагда уништити француски милитаризам. Не знам, да ли ће то бићи за једну или за пет недела, али будите уверени, да ће наша војска заузети Париз

Шта ли ће Виљем рећи после рата?

Италија и албанско питање

— Италија ће чекати свршетак рата —

„Stampa“ демантује вест да је Италија искрпала трупе у Валону и вели:

Валони може да прети опасност са две стране. Прво од стране Епираца. Грчка зна врло добро да Италија не би никад допустила њихов улазак у Валону и грчка влада дала је у том смислу изјаве кабинету у Риму. С друге стране може да прети опасност Валони од Албанаца муслимана. Њихов покрет има чисто религиозан карактер. Не може се ни помислити да Турска озбиљно мисли да заузме Албанију.

Али може да се деси црногорска најезда у северну Албанију или да грчке трупе заузму извесне вароши у близини грчке границе.

У оба случаја Италија има да учини избор између дипломатског и оружаног пута.

Под садашњим околностима, Италија неће да се лиши једног војника. Она је изјавила, да ће, докле год траје европски рат, све што се дешава у Албанији, сматрати као привремено.

Италија ће тражити да се поштују садашње границе Албаније као и њена неутралност. На тој бази, Италија је известила аустријску владу, као и владе енглеску и француску, да неће допустити да се користе ма којим албанским пристаништем у свој морској акцији.

На основу истог принципа Италија је интервенисала у Бечу, тражећи изјашњења због искрцавања оружја и муниције у Сан Ђовани ди Медуа.

Положај немачке армије

— Отступање на свима тачкама —

Лондон, 12 септ.

Ево каква је положај немачке армије која оперише у Француској према досадашњим извештајима.

Армија генерала Клука, Билова и Ханзена утврђује се на десној обали реке Ена, где су понудили битку савезничкој армији. Већ неколико дана нема никаквих сигурних извештаја о тој борби.

Односно природног положаја реке Ена треба имати у виду густина, да ширина ове реке не дозвољава савезницима да се служе обичним понтонима за превоз тешке артиљерије. Савезници су принуђени да праве више и што чвршћих мостова за које им је потребно доста времена. У том смислу положај Немаца бољи је: они имају такве понтоне који могу издр-

жати и пренос тешке артиљерије.

Армија херцога Виртембершког већ одступа у правцу ка Ретелу и Вузјеу (округ Ардена).

Армија престолонаследника морала се повући из опасног положаја у који је упала после несрећног напада на утврђења између Вердену и Тургема.

Изгледа да је одступање армије престолонаследникове, кроз прелаз између Аргонске шуме и Маса, веома опасно по њу. Армија престолонаследникове налази се у додиру са десним крилом армије принца баварског која је одступила путем између Вердена и Меца.

На Вогезима и у Горњем Елзасу до Алткирха положај је неизмењен. Французи су пољска утврђења око Алткирха појачали оградом од жиче, кроз коју се пушта струја високог напона, те убија сваког који само додирне жицу. Ову врсту одбране досад су примењивали само Јапанци.

Источна Пруска

— Циљ руских продирања у Немачку —

Руси су се повукли из Источне Пруске. Пред великом надмоћношћу Немаца они су морали отступити и повући се на јаке одбранбене положаје на својој граници.

Источна је Пруска доста узана трака земље између Балтичког Мора и Руске Пољске. Руско продирање у том правцу није могло имати карактер одлучног удара. Услови су наступање веома тешки: земља је препуна језера и шума; Немци су своју одбрану могли насланичати на море где су они још господари и на појас одбранбених радова на доњој Висли.

Да је руска акција у Источној Прусској имала више демонстративан карактер доказује и слаба делатност Руса на том бојишту. Они су за недељу дана допрли до реке Але и ту су заостали вршећи само коњичке демонстрације.

Али и ако су Руси у Источној Прусској били релативно безопасни по живу силу немачке армије, ипак је њихово бављење

у том делу немачке територије само собом неповољно утицало на војнички и политички положај Немачког Царства.

Руси, као нападачи, везивали су јаку немачку армију за тај део фронта, који се није могао остварити без одбране. Сем тога руска лака коњичка одељења евентуално би се могла пробити и у немачкој позадини начинити много нeredа. Немци су се веома бојали и могућег продирања козака на Берлин.

Политички пак Немачка није могла гледати толику своју територију под туђом влашћу. На само становништво то је утицало геом заплашујући, а у случају преговора за мир једна веома незгодна околност.

Немци су дакле у Источну Пруску са западним бојишта пребацили већи број својих корпуса. Веле, да у њој сада располажу са 750.000 људи.

Та сила одвучена је са француског фронта. Успеси савезника одмах су показали резултате тог ослабења. Немачке

Иван Б. Ђаја

РАТ

Рат! Хоћете ли знати шта је рат? Ево слушајте.

Били смо у — шта вас се тиче име земље! — били смо у непознатој земљи, под непознатим небом. Дању и ноћу корачали смо у дугим и широким редовима, прозобли до сржи у костима, изнурени глађу, окужени прљавштином. Пустиот је владала свуда. И велика црна гомила, коју смо ми сачињавали, пролазила је кроз мочарну зимску ноћ, брзо, нечујно, као смртоносан дах. Све су то била уморна тела, чији је труп био у напред погнут, чије се ноге нису потпуно опоружале при корачању. А очи? Страшне беху њихове очи! Као у утопљеника; надувене, жуте, белих невидних зеница, као скуване очи. Поглед им је био упрт, непрестано напрегнут, одален од

свести; он је неуморно гледао кроз ноћну тмину, кроз маглу зимског праскозорја, која се дизала са орања где су стајали зарђали плугови. И сви су ишли једнако напред, нечујно као ноћне тиче, тајанствено као месечари, остављајући за собом као неки задых трулежи и неизмерну тугу оних, који одлазе да се никад више не врате.

Ах! како би срећни били ти људи да ма под кровом који прокишњава, с комадом тврда хлеба у окорелим рукама, поред огњишта с хладним пепелом, с мокром кршином на мршавим леђима! А они, међутим, трче у крило смрти, која има руке као гвоздене полуке што су биле на мразу! И ти ће бедници прилепити своје мршавило на ледне полуке, и сва ће се кожа одрати. Остаће живо месо.

Једино су ми усне мога брата шаптале. Био је као костур. Није више имао ни даха у грудима, ни косе на глави, ни мишића на костима. Све је било упропашћено, хладно, труло. Одавину није био хлеба окусио.

Са сузама на утопљеничким очима, гласом докле непознатим, он прошапта:

— Осећам се добро као никад до сад. Хладно ми је, али осећам да ће ускоро пасти на нас топла светлост и угрејати нас.

Ја му редох:

— Бојим се смрти.
— Не треба да је се бојиш. Немој да се бојиш, молим те; то је можда моја последња молба.

— Али ја је се бојим, прошаптах цун страха.

Његове се очи тада за тренут смањеше, неколико капљица жуте течности изиђоше из њих, и тада први пут имадох страшну визију да гледам брата мртва.

И он прошапта тихо, из дубине, као да његова душа говори:

— Ти знаш!... Живот по себи није ништа. То је нешто празно, без дна... Човек треба да жртвује свој живот да побољша живот својих ближњих...

Као што дијамант у невестинјој руди клизи по стаклу и не може да га зачвара, тако су те речи клизиле по моме мозгу. А од тога је дрхтало моје тело и живци се кидали из мишића.

Знао сам да ће доћи тај тренутак. И ја сам стајао ужаснут, претрнуо, не могући да верујем да је једном дошао.

У даљини је севало. И тада сам опажало хиљаде, хиљаде раних људских облича како гамичу као мрави у мравињаку.

Све је то имало свој циљ. И свима је био тај циљ јасан, разумљив, и сви су хитали њему бацали му се под ноге, давали му свој живот... О! проклетства! само је за мене тај циљ био тајанствен!...

У даљини је севало. Гвожђе је рило земљу око мене, вода је прекала. Гвожђе се забавало у главе, трбухе, удове, разно-

сио је људе у парчад. А рањеници су урликали, превијали се од болова, вукли се по бладу. Урликали су, и давали свој живот да побољшају живот својих ближњих...

Зид се сруши и претвори се у прашину. Са плота полетеше даске. Сенке су се дизале, провлачиле. И све су те сенке биле исте, потпуно исте.

Опазих да ме оне вребају. Нисам у први мах могао то да појмим. Вребају ме. Па још да знам шта хоће... За мене сада ништа друго није постојило, до смрт која вреба и живот који хоће да јој умакне.

Из далека ме је опазила и право се мени упутила. Видех је лице у лицу. Страшна јел! Каква разлика са смрћу коју виђамо на другима!

Осетих јој дах на лицу и — поред мене био је мој брат — викнух брату: „чувај се“; и у истом тренутку, несвесно, не знам ни сам како, тргох главу у страну и закљоних се иза брата.

Ово му проби обе слепоочнице, крв његова просу се на моје лице, а мртва кугла олова која је сву своју силу била утрошила да разори мисао мога брата, скотрља ми се за врат.

И ја тада утекох.

Врата су била закључана. Лупао сам, викао, преклињао; нико не отвара. Најпосле зашкрипи брава. Предамном је стајао згурен старец од деведесет година од прилике, раздрљених груди.

— Лепо! лепо! поче старац, ја сам спремно... нико ти се неће противити. Али бар учини по вољи и мени и баби, па нам некој главе наказити, већ удри право овде испод носе... Богу ћемо се горе молити...

Баба је плакала у једном куту собе. Она поче: — Да ниси ти нашег јединца убио? Он је отишао да брани нас старе, јер ви хоћете баш све да нам отмете... Можда је он мртав и можда си га ти убио...

трупe бране сада још последње своје позиције у Француској, која ће можда ускоро бити очишћена од њих.

Руси дакле могу бити задовољни својим успесима.

Немачка пак армија не задаје страх Русима својим могућим продирањем у Русију. Њено продирање на исток и југ наишло би на непроходну преграду појаса утврђења од Варшаве до Ковна и линије река Њемена, Бобра и Нарева, која представља огромна непроходна благишта и шуме. Што се тиче продирања на север земљишем између Ковна и Балтичког мора, то се не да ни замислити због немања железничких пруга, ретког становништва и грдних блата и шума.

Рененкампф је овде потврдио свој глас одличног војника. Његове коњичке шетње застрашавале су Немце и добрим делом учиниле те су ови одлучили, да појачају своју источну војску. После неуспеха ђенерала Самсонова он је своје одреде вештим маневрисањем избавио из тешког положаја у који су због тога допали.

У осталом у Источној Пруској бојеви могу тек сад настати свом жестином. Руси су добили велика појачања са галициског ратишта. Међутим изгледа да су Немци већ неколико корпуса вратили на запад да би здржали француску офанзиву.

Освајачи беже

— Немци беже из Брисла. —

Немци се спремају да евакуишу Брисел.

Војни управник Брисела фондер-Голц обратио се становништву вароши са изјавом, у којој му благодари на мирном држању за време немачке окупације и саветује му да се не гневи и не дира Немце за време њихова одступања.

Белгијски генералштаб тврди да су Немци принуђени да напусте Брисел ради заштите своје саобраћајне линије са армијом која оперише у Француској.

Накнадно се јавља, да су Немци пошли из Брисела ка Намиру и Лијежу.

Пред глађу

— Немачка без летине —

Садашњи рат савршено је уништио летину у Источној Пруској.

Обични статистички биро даје сваког месеца извештаје о стању летине.

Најновији извештаји гласе да у већини тамошњих округа, нема ни један проценат од обичног дохотка. У деветнаест округа из области главне немачке житнице земљораднички послови морали су бити савршено прекинати.

— He! he! ја сам убио само брата свога и никог више!

У подруму где ме ово двоје старих беху сакрили, чух поодавна тугу која допираше из даљине.

Туга је сад тако нарастала да се земља тресла. Песак је падао између цигаља и котрљао се низ зид; бубе су извириле и мрхале својим пицима. Окна су прштала. Убрзо чуше се уз кућу тежки кораци, звецке сабаља и мамуза, топот коња. Неко залупа на врата: кључ се окрену у брави и ја чух старчев глас:

— Лепо! лепо! спремио сам ја... Али одмах насталоше неколико тренутака гробне тишине.

— Пали! чух глас из грла изгорела од ракије.

Кућа задрхта и одмах за тим нешто пљесну као кад се комадином меса удари у гладак зид.

Ето то вам је рат, ако нисте знали!

Ситуација на ратиштима

— Према досадашњим телеграмима —

У Босни су удружене србијанске и црногорске трупе допрле до горе Романије, где се налазе последњи положаји који бране пут за Сарајево. Одушевљени Босанци у масама се уписују у добровољце. На Дрини и Сави стање је непромењено: непријатељ узнемирава овде-онде наше трупе, али при том стално добије добре лекције. Тако нпр. они су прешли на аду Циганлију те су их наши сад отерали и причинили им страховите губитке. Међу погинулима нађен је један потпуковник и два поручника. Веле, да су им том приликом потпуно сатрвена читава два батаљона.

На француском ратишту нема никаквих важнијих промена. Французи полако напредују, због тога што су дуге кише отежале кретање артиљерије и коморе.

Руси довршавају опкољавање Пшемисла. Њихови предњи делови продри су до у близину Тарлова, другокласне тврђаве на 80 километара од Кракова. У Источној Пруској влада мало затишје.

Два аустриска торпљера наишла су на mine пред Трстом и оба су потонула.

Енглески морински авијатичари бацили су бомбе на склоништа за Цепелинове лађе у Диселдорфу и како изгледа запалили их. Авијатичари су се вратили неповређени.

Ситуација се побољшава у корист наших савезника.

Носиоци културе

— Немци и словенски језици. —

Још од почетка рата Немци држе пољску варошицу Ченстохову. На том фронту Руси нису предузимали никакву акцију.

Недавно су учители приватних школа замолили немачког команданта, да им допусти да отпочну предавања. Али Немац је то дозволио само под условом, да се предавања врше на немачком, а да се руски и пољски у школи и не помиње.

Чувену пољску светињу, католички манастир Јасну Гору ови културтрегери су прекрстили са Хелберг. И то после оног идиотски глупог прогласа Пољацима!

Енглеска повећава флоту

— Убрзавање немачке пропасти —

Лондон, 8. септ.

Енглеска је решила да своју армију што више повећа, да би се убрзао слом немачког оружја. Она је предвиђала број немачких ратника као и сав ратни расход у вези са приходима немачке царевине.

Сасвим је вероватно да Немачка може извести на бојно поље и као заштиту утврђења више од пет милиона војника. Главну улогу против Немаца игра енглеска морска блокада. Већ милиони немачких радника остали су без посла, а недостатак продуката уништио је немачку индустрију. Издржавање армије од пет до шест милиона на броју стаје по три милиона фуната стерлинга дневно. Тај огромни расход учи-

није да се исцрпу финансије и животне намирнице кроз неколико месеца и сигурно ће довести државу до разорења. Борба неће бити на живот — него на смрт. Срамно погажени међународни уговори од стране Немаца не дозвољавају ни Енглеској, као ни осталим савезницима, закључивање ма каквог уговора. Неопходно је онеспособити Немачку, јер иначе она би чекала згодни моменат да поново завргне рат, и место једног рата Европи би загрозили неколико будућих ратова. Отуда је Енглеска одлучила да формира што већу армију.

Побуна у Поли

Нареди у поморским утврђењима

„Месађеро“ доноси из Поле вест да је ових дана у Поли дошло до побуне становништва која је једва, помоћу војске, умирено.

У Поли је сконцентрисано 120 хиљада војника. Демонстранти, међу којима је и велики број морнара који су се прерушили у цивила, бацали су бомбе на касарне и на логоре у околини Поле. Покидане су телефонске и телеграфске жице. У каналу према Фазони, који доминира Полем и првим форовима утврђења, нађене су многобројне mine. Проглашено је ванредно стање и извршена су многа хапшења и стрељања.

Држи се, да ови побуњеници имају везе и са Тршћанима, где су такође нађене mine пред пристаништем.

бодно могу рећи био је најбољи и најхрабрији војник у нашем пуку — завршио је наредник.

Покојни Бошко сматрао се не само као добар школски радник него и као веома даровит истраживач и радник на геолошкој литератури.

Слава и вечан помен јунаку Поповићу!

Тужним срцем јављамо нашим сродницима, пријатељима и познаницима да је наш драги супруг и отац

Глиша Јосиповић

индустријалац из Београда преминуо 24. ов. мес., у 8 часова пре подне, после кратке боловања, у Врњачкој Бањи.

Врњци, 24-VIII 1914. г.

Ожалостњени:

супруга Софија, син Драгољуб диплом. инжењер, кћери: Зора и Олга и остала родбина.

Дневне вести

Примљен у војску

Престолонаследник Александар потписао је указ, којим се прапорчиги Министарству Унутрашњих Дела 4200 динара као свој прилог за пострадало погранично становништво.

За пострадале

Народни посланици изволели су преко Народне Скупштине, приложити Министарству Унутрашњих Дела 4200 динара као свој прилог за пострадало погранично становништво.

Становништво у Београду

Према најновијим подацима у Београду има око 35 хиљаде становника. Сиротиње која prima помоћ од Београдске Општине има 22.300 душа.

Помоћ сиротињи

Општина београдска издаје помоћ сиротињи месечно 65.886 динара. Како су ово огромни издаци, тако да се може десити да, општински приходи не буду довољни да подмире поменути расход, то се надамо да ће сви наши племенити Срби припомоћи Општини у колико је могуће да се помогне сиротињи.

Црвени крст и заробљеници

Породице које пишу заробљеницима у Аустро-Угарску нека пишу увек само на отвореним дописним картама са исписаним именом лица коме се пише. Ту карту треба послати у отвореном коверту на адресу: Црвени Крст—Ниш, који ће даље урадити шта треба. Може се слати и новац али само у звечећем злату.

Извештавају се сва лица која су питала за своје војнике и породице да је за свакога упућено питање у Беч Аустројском Црвеном Крсту заједно са писмом које су породице упутиле Српскоме Црвеном Крсту, тако ће заробљеници прочитати то што су породице писале Српском Црвеном Крсту и одговорити својим породицама.

Дипломатске вести

Г. Филалети, изванредни посланик и пуномоћни министар Њ. В. Краља румунског на српском двору, враћа се данас са свог одсуства. Г. Никола Кантакузен, краљ. румунски изванредни посланик и пуномоћни министар, који је г. Филалетија привремено заступао у дужности посланика, предаће сутра послове румунске легације и отпутоваће прекосутра у Букурешт. Напуштајући Ниш, у коме је стекао глас искреног пријатеља Србије Г. Кантакузен напушта нашу отаџбину, праћен најживљим симпатијама оних кругова, у којима се кретао и које је задужио својом ванредном предусретљивошћу и љубазношћу.

Црвени Крст

моли за поклоне новаца, кошуља, гаћа, чарапа, сламарица, душека, јоргана, јастука, пољава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опанака, ципела, папуча, нанула и посуђа.

Претплата на „Пијемонт“ стаје један динар месечно.

Наш добри, мили и узорити син, муж, брат и зет

Александар - Цане Крстић погину 9. тек. м. у последњим борбама.

Дубоко ожалостњени:

родитељи: Спаса и Наста Крстић; супруга Мица; сестре: Зорка и Радмила; деда Иван; тетке: Перка и Дана; ујаци: Александар и Јова; тјат и ташта Јанко и Милева Јовновић; шураци: Лазар, Владимир, Илија и Цветко; свастике: Спаса и Милена и остала многобројна фамилија.

СА ЕВРОПСКОГ РАТИШТА

Битке се настављају

Париз, 13. септембра

На левом крилу отпочела је општа жестока битка између савезника, који оперишу између река Сене и Оазе и непријатеља, који је груписан у пределу Торније—Сен Кантен. У центру Французи су потисли Немце источно од Ренса, према Бери Моронвиле. На десној обали Мезе Немци су заузели предгорје Хитен-Шател и нападају у правцу сен Мијдл. Французи држе све положаје јужно од Вердена. Њихове трупе из Тула допрле су пред Бомон.

На десном крилу немачки напади на Помони одбијени су. Очајни напади Немаца на положаје у горњој Мези, на утврђену линију између Тула и Вердена доказују, да је војска престолонаследника притешњена између Аргоне и Мезе.

Успеси Француза

Париз 13. септем. званично

На левом крилу, у пределу северо-западно од Вејона, наше су трупе наишле на моћнијег непријатеља и биле принуђене, да изјутра уступе нешто мало земљишта. Потпомогнуте новим трупама, оне су доцније предузеле снажну офанзиву. Борба у овом крају узима необично жесток карактер.

У центру нема ничег новог. На десном крилу, пред напад наших трупа, које се развијају око Нансија и Тула, непријатељ почиње да попушта и лагано се повлачи. У горњем току Мозе борба се наставља. Немачке трупе могле су продрети до сен Мијола, али нису могле прећи Мезу.

Петроград, 13. септембра.

Аустриска војска повлачи се на запад, користећи се железницом која води у Краково. Пошто су потучена два пука конведа руске трупе приспеле су у Тонкс.

Руско-немачки судари почињу

Петроград, 13. септембра

Отпочела је 12. ов. мес. борба између руских трупа и Немаца у пределу Сопотским и Друкомиски

Кретање флоте

Петроград, 13. септембра

Једним телеграмом из Лондона јављал се, да је примећена једна ескадра од 30 бродова, за коју се незна чија је, у правцу Сунда. Та је ескадра упловила у Балтичко Море.

Аустројанци врше „концентрацију у назад“

Атина, 12. септембра

Јављају из Петрограда, да су трупе руске, које су заузеле Јарослав, поипуно оиселе Пшемисл и настављају своју офанзиву према Кракову.

Стране вести

Черчил о рату

Лондон, 12. септембра

У интервју-у, који је недавно имао с дописником једног италијанског листа, г. Черчил је рекао: И ако још није било решавајуће битке с немачком флотом, ми ипак владамо морем, исто тако, као да је било какве битке. Ушће Елбе потпуно је блокирано и, док је немачка трговина престала и њен увоз стао, енглески увоз и енглеска индустрија и даље раде без престанка и многе хиљаде људи превозе се преко Океана у потпуној безбедности. Ми смо увећани, да ћемо победити у овом рату и потрошићемо до последње фунте и жртвоваћемо последњег човека, да би смо ово постигли.

Као што данас стоје ствари, благодарени храбрости Француске војске, неочекивано брзом дејству руских армија, одважности и енергији Србије као и великој аустријскеј пропасти, ситуација на крају првог ратног месеца много је повољнија, него што смо мислили да ће бити у осмом или деветом месецу.

Почевши с поморском надмоћношћу, сразмерно од један према два, наш је нам данашњи поморски програм дати у року од године дана још већу надмоћност, када ћемо имати нове најсилније лађе, као што их до сада није било. Немачка изгледа, да је већ изиграла своју последњу карту, док Русија и Енглеска тек почињу, за 6 месеци имаћемо један милион енглеских добровољачких војника у борбеној линији, које ће наша флота са свих крајева свота концентрисати на континенту.

Овај рат мора да преиначи карту Европе на нарочито основи; мора да ослободи расе, да поврати независност народима и да коначно ослободи Европу од несносне запетости садањег наоружања.

Колера у Бечу

Лондон, 12. септембра

Из Беча стижу гласови, да је у Угарској констатовано 9 случајева азијатске колере међу рањеницима.

У Бечу се с нестрпљењем очекују гласови, који би јавили о напредовању у борбама против Руса и Срба, али ти гласови не стижу.

Услед велике тражње меса за војску, стока се довози у Беч, али јој се цена веома повећава.